

Fastställd av Forsknings- och utbildningsnämnden 2019-12-18

red. ändrad 2020-02-25

reviderad 2021-04-08

dnr U 2021/159

senast reviderad 2022-02-10

dnr U 2021/814

Allmän studieplan för utbildningen på forskarnivå i Arbetsintegrerat Lärande

General syllabus for the third-cycle programme in Work Integrated Learning

1 Ämnesbeskrivning

Arbetsintegrerat lärande är ett tvärvetenskapligt forskarutbildningsämne med anknytning till i första hand samhällsvetenskaperna och humaniora. Ämnet definieras av att problemställningar inriktas på relationen mellan arbetsliv och lärande. Arbetsliv definieras brett och innefattar även andra former än traditionellt lönearbete. Begreppet lärande förstås i vid bemärkelse och omfattar förändrings- och socialisationsprocesser kopplade till kunskap och kompetens. Intresse knyts till arbetslivets och lärandets villkor, organisering, processer, innehåll, former och konsekvenser. Forskning inom ämnet innefattar, men är inte begränsat till, studier om arbete i förändring, relationen mellan utbildning och arbete samt samhällsvillkor för lärande i arbete. Studiernas fokus kan vara individer, grupper, organisationer, mekanismer eller strukturer.

2 Utbildningens syfte och mål

Syftet med forskarutbildningen är att den forskarstuderande ska utveckla de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som behövs för att kunna planera, genomföra samt muntligt och skriftligt redovisa vetenskapliga studier inom forskningsämnet arbetsintegrerat lärande.

Genom kurser, deltagande i forskningsprojekt, eget avhandlingsarbete samt andra aktiviteter stöds följande examensmål på forskarnivå enligt Högskoleförordningen, bilaga 2 (SFS 1993:100).

Doktorsexamen

Efter utbildning på forskarnivå som avslutas med doktorsexamenska ska den forskarstuderande:

Kunskap och förståelse

1. visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
2. visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

3. visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,

4. visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
5. med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
6. visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
7. visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
8. visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning på forskarnivå som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

9. visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
10. visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Licentiatexamen

Efter utbildning på forskarnivå som avslutas med licentiatexamenska ska den forskarstuderande:

Kunskap och förståelse

1. visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

2. visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
3. visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
4. visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

5. visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
6. visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
7. visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3 Behörighetsvillkor, urval och antagning

Behörig att antas till utbildning på forskarnivå är den som uppfyller villkor för grundläggande och särskild behörighet och som i övrigt besitter nödvändig förmåga att fullfölja utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har enligt Högskoleförordningen (SFS 1993:100) den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Forsknings- och utbildningsnämnden kan för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl, i enlighet med Högskoleförordningen 7 kap. § 39.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har

1. utbildning på avancerad nivå med relevans för forskarutbildningsämnet AIL eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper,
2. examensarbete omfattande minst 15 hp på avancerad nivå eller annat skriftligt arbete av motsvarande karaktär och omfång.

3.3 Urval och antagning

Antagningsordningen vid Högskolan Väst reglerar hur antagning till utbildning på forskarnivå sker. Grunden för urval bland behöriga sökande till utbildningen på forskarnivå är förmågan att tillgodogöra sig sådan utbildning. Vid urval ska generellt följande bedömningsgrunder tillämpas, enligt Antagningsordningen:

1. Ämnesrelevans i tidigare meriter, såsom utbildning på grund- och avancerad nivå, eller yrkeserfarenhet relevant för utbildning på forskarnivå inom ämnet arbetsintegrerat lärande
2. Utbildning och erfarenhet inom relevant(a) vetenskaplig teoribildning och metoder för utbildning på forskarnivå inom ämnet arbetsintegrerat lärande
3. Sökandes analytiska förmåga
4. Sökandes förmåga att presentera avancerade arbeten i tal och skrift

Jämte dessa allmänna bedömningsgrunder baseras bedömningen av de sökandes förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen på:

1. Det behörighetsgivande examensarbetets (eller annat åberopat arbete) kvalitet enligt följande kriterier gällande förmåga att:
 - välja en relevant och originell frågeställning
 - tillgodogöra sig och presentera kunskapsläget inom valt område
 - samla/skapa empiri på vetenskaplig grund
 - genomföra vetenskaplig analys av data
 - förhålla sig självständigt till teori- och metodfrågor
 - diskutera möjliga tillämpningar av resultat
 - presentera sitt arbete med god struktur och god språklig form
2. För åberopat arbete genomfört under yrkesutövande inriktas bedömningen på förmågan att:
 - identifiera och beskriva en för verksamheten relevant problemställning

- kartlägga och beskriva kunskapsläget
- genomföra kvalificerat arbete med systematisk insamling och analys av data och andra beslutsunderlag.
- visa kritiskt förhållningssätt till egna arbetet
- presentera sitt arbete med god struktur och språklig form
- beskriva praktiska implikationer baserade på genomfört arbete

Det underlag som av den sökande bifogats ansökan kompletteras med intervju. Det kan även förekomma att andra kompletterande beslutsunderlag efterfrågas, t ex inlämnande av idéskiss, lösning av uppgift samt genomförande av tester.

Specifika bedömningsgrunder för individuella utlysningar framgår av annons.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte ge sökande företräde. Forsknings- och utbildningsnämnden beslutar om antagning till utbildning på forskarnivå.

4 Utbildningens innehåll och upplägg

Utbildning på forskarnivå kan leda till en filosofie doktorsexamen och/eller filosofie licentiatexamen. För fullgjord utbildning krävs att de nationella examensmålen enligt Högskoleförordningen ska vara uppnådda.

Doktorsexamen

Doktorsexamen omfattar 240 hp och består av en kursdel om 75 hp och en avhandlingsdel om 165 hp.

Licentiatexamen

Licentiatexamen omfattar 120 hp och består av en kursdel om 40 hp och ett uppsatsarbete om 80 hp.

4.1 Kurser

Doktorsexamen

Av kursdelens 75 hp är 45 hp obligatoriska kurser och 30 hp valbara kurser. De obligatoriska kurserna består av en introduktionsdel innehållande en högskolepedagogisk kurs (2,5 hp) samt en vetenskapsfilosofisk och forskningsetisk kurs (5 hp). Dessutom en metoddel (15 hp), en teoridel (15 hp) och en seminariekurs (7,5 hp).

Licentiatexamen

Av kursdelens 40 hp är 32,5 hp obligatoriska och 7,5 hp valbara kurser. De obligatoriska kurserna består av en introduktionsdel innehållande en högskolepedagogisk kurs (2,5 hp) samt en vetenskapsfilosofisk och forskningsetisk kurs (5 hp). Dessutom en metoddel (15 hp) och en teoridel (10 hp).

Valbara kurser kan genomföras vid Högskolan Väst, vid andra lärosäten eller som individuella kurser.

Varje forskarstuderande ska ha en fastställd individuell studieplan och utsedda handledare inom 60 arbetsdagar fr.o.m. antagningstillfället. Den individuella studieplanen ska därefter följas upp och revideras minst en gång per år. Revidering ska även ske vid behov, såsom vid större uppkomna förändringar i studieplaneringen, eller om den studerande själv begär det. Huvudhandledaren är tillsammans med den forskarstuderande ansvarig för att planera och följa upp studierna i relation till de nationella målen.

4.2 Studiernas upplägg

Huvudhandledaren, tillsammans med övrig(a) handledare, är ansvarig för att planera, stödja och följa upp den forskarstuderandes övergripande progression i avhandlingsarbetet.

För att säkerställa en god start på den forskarstuderandes avhandlingsarbete ska den forskarstuderande hålla ett publikt planeringsseminarium där avhandlingsarbetets uppläggning, frågeställningar, metodansatser och utförandeplanering presenteras och diskuteras. Planeringsseminarium hålls i normalfallet inom 12 kalendermånader från det att den forskarstuderande blivit antagen till utbildning på forskarnivå.

För att säkerställa fortsatt progressionen håller den forskarstuderande ett publikt mittseminarium halvvägs in i avhandlingsarbetet. Underlaget för seminariet omfattar både publicerat och opublicerat material samt fortsatt planering fram mot disputation.

I det fall den forskarstuderande vill prövas för en licentiatexamen ersätts mittseminarium med ett publikt slutseminarium inför licentiatseminarium, där arbetet såsom det avses publiceras i den planerade uppsatsen (monografi eller sammanläggning inklusive kapp) presenteras och diskuteras.

Inför disputation håller den forskarstuderande ett publikt slutseminarium där avhandlingsarbetet, såsom det avses publiceras i den planerade avhandlingen (monografi eller sammanläggning inklusive kapp), presenteras och diskuteras.

Slutseminarium inför licentiatseminarium och slutseminarium inför disputation syftar till att stödja den forskarstuderande i detaljdiskussioner och ge utrymme för konstruktiv kritik inför färdigställandet av uppsats respektive avhandlingsmanus innan den forskarstuderande anhåller om licentiatseminarium/disputation.

Den forskarstuderande förväntas dessutom att under sin studietid aktivt delta i konferenser och seminarieverksamhet inom och utanför högskolan samt delta i forskningsmiljön.

4.3 Avhandling, uppsats och examen

Doktorsexamen

För att erhålla doktorsexamen ska den forskarstuderande ha fullgjort utbildning (avhandling och kurser enligt ovan) om 240 högskolepoäng, motsvarande fyra års heltidsstudier.

Doktorsavhandlingen kan vara en monografi eller en sammanläggning av minst tre till fem arbeten, varav minst två är accepterade eller publicerade i refereegranskade vetenskapliga tidskrifter eller motsvarande, tillsammans med en resonerande och sammanfattande kapp. Den kan skrivas på svenska, engelska, norska eller danska. I det fall doktorsavhandlingen skrivs på engelska ska det finnas en svensk, norsk eller dansk titel och sammanfattning. Om avhandlingen skrivs på svenska¹ ska det finnas en engelsk titel och sammanfattning.

Den forskarstuderande ska muntligen ha försvarat avhandlingen vid en offentlig disputation, och fått den godkänd.

Disputationen är offentlig och ska vara annonserad senast 15 arbetsdagar i förväg. Forsknings- och utbildningsnämnden utser opponent som granskar avhandlingen samt en betygsnämnd bestående av tre personer samt en suppleant. Disputationen leds av en av Forsknings- och utbildningsnämnden särskilt

¹ Alternativt norska eller danska

utsedd ordförande. Betygsnämnden godkänner eller underkänner avhandlingen och försvaret av densamma och avger sitt omdöme i ett särskilt protokoll. Se vidare Regler och riktlinjer för utbildning på forskarnivå.

Examensbenämning är Filosofie Doktor i Arbetsintegrerat lärande.

Licentiatexamen

För att erhålla licentiatexamen ska den forskarstuderande ha fullgjort utbildning (uppsats och kurser enligt ovan) om minst 120 högskolepoäng, motsvarande två års heltidsstudier.

Licentiatuppsatsen kan vara en monografi eller en sammanläggning av minst två delarbeten, varav minst ett är accepterat eller publicerat i referegranskad vetenskaplig tidskrift eller motsvarande, tillsammans med en resonerande och sammanfattande kapp. Den kan skrivas på svenska, engelska, norska eller danska. Om licentiatuppsatsen skrivs på engelska ska det finnas en svensk, norsk eller dansk titel och sammanfattning. Om uppsatsen skrivs på svenska² ska det finnas en engelsk titel och sammanfattning.

Den forskarstuderande ska muntligen ha försvarat uppsatsen vid ett offentligt seminarium, och fått den godkänd.

Licentiatseminariet är offentligt och ska vara annonserat senast 15 arbetsdagar i förväg. Forsknings- och utbildningsnämnden utser en särskild granskare för licentiatuppsatsen samt en examinator som också leder seminariet. Examinator godkänner eller underkänner licentiatuppsatsen och försvaret av densamma samt avger sitt omdöme i ett särskilt protokoll. Se vidare Regler och riktlinjer för utbildning på forskarnivå.

Examensbenämning är Filosofie Licentiat i Arbetsintegrerat lärande.

5 Betyg inom utbildningen

Betygsskala på doktorsavhandling, licentiatuppsats och kurser på forskarnivå är Underkänd eller Godkänd.

6 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Föreliggande studieplan träder i kraft 2022-02-10 för forskarstuderande som antas till utbildning på forskarnivå efter detta datum. Forskarstuderande som antagits före detta datum följer tidigare studieplaner.

² Ibid. s. 5